

Jaarverslag 2005

Voorwoord

1. Organisatie en structuur

- 1.1 Inleiding
- 1.2 NeCeDo-bestuur
- 1.3 Fusie DoCoNed NeCeDo
- 1.4 Bureau-organisatie

2. Algemene advisering en informatieverstrekking

- 2.1 Inleiding
- 2.2 Kwaliteitsmanagement
- 2.3 Websites
 - 2.3.1 Necedo.nl
 - 2.3.2 Eigenkracht.nl
 - 2.3.3 Pure Kracht.nl
- 2.4 Doping Infolijn
- 2.5 De dopinglijst
- 2.6 Receptor
- 2.7 NZVT
- 2.8 Cursus Doping
- 2.9 Huisarts en doping
- 2.10 Dopingmuseum

3. Juridisch

- 3.1 Inleiding
- 3.2 Code implementatie & monitoring
- 3.3 Update Model Dopingreglement
- 3.4 Aanpassing Model Dopingreglement
- 3.5 Binding Begeleidend Personeel
- 3.6 Ondersteuning bonden

4. Participatie in internationale activiteiten

- 4.1 Inleiding
- 4.2 Raad van Europa
 - 4.2.1 Education Symposium
- 4.3 Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA)
- 4.4 International Anti-Doping Arrangement (IADA)
- 4.5 Association of National Anti-Doping Organisations (ANADO)
- 4.6 Europese Unie

5. Topsportvoorlichting

- 5.1 Inleiding
- 5.2 Adviesgroep 'topsportvoorlichting'
- 5.3 Topsportcampagne
 - 5.3.1 Posterserie
 - 5.3.2 Out-reach evenementen
 - 5.3.3 100% Dope free draaggolf

- 5.4 Voorlichtingsbijeenkomsten
- 5.5 Artikelen
- 5.6 Geneesmiddelen Dispensatie Sporter (GDS) commissie

6. Breedtesport

- 6.1 Inleiding
- 6.2 Eigen Kracht
 - 6.2.1 Tijdschriften
 - 6.2.2 Voorlichtingsbijeenkomsten
 - 6.2.3 Fitnessvakdagen
 - 6.2.4 "Op Eigen Kracht- slanker, strakker, sterker"
 - 6.2.5 Eigen Kracht campagne
- 6.3 MAAS
- 6.4 Verenigingssport
 - 6.4.1 De Gezonde Sportvereniging
 - 6.4.2 Pure Kracht

7. Wetenschappelijk onderzoek

- 7.1 Inleiding
- 7.2 Adviescommissie
- 7.3 Onderzoek Kwaliteit illegale dopingmiddelen
- 7.4 Wetenschappelijke literatuur

Bijlage 1. Financiële verantwoording

Bijlage 2. Literatuur

Bijlage 3. Lezingen en voordrachten

Bijlage 4. Doping Infolijn

Bijlage 5. Websites

Bijlage 5.1 www.necedo.nl

Bijlage 5.2 www.eigenkracht.nl

Bijlage 6. GDS commissie

Voorwoord

Het jaar 2005 was in vele opzichten een dynamisch jaar voor het NeCeDo. Op voorlichtingsgebied werd onder de naam "*Sport is te mooi voor doping*" een nieuwe topsportcampagne ontwikkeld op basis van een mix van bewezen effectieve en nieuwe innovatieve interventies gericht op meningsvorming en gedragsbeïnvloeding. Ook de voorlichting gericht op de fitnesscentra kreeg onder de naam "Eigen Kracht" in 2005 een flinke impuls met ondermeer een nieuw boek en een record aantal bezoekers op de website (www.eigenkracht.nl). Organisatorisch kende het NeCeDo de nodige ontwikkelingen. Naast enkele personele veranderingen, een verhuizing en een succesvolle ISO certificering, werden concrete stappen gezet richting een fusie met zusterorganisatie DoCoNed.

Topsportvoorlichting is altijd één van de pijlers van het NeCeDo geweest. Zo geniet de NeCeDo dopingwaaier, de geplastificeerde naslagwaaier met allerhande informatie over doping, inmiddels een grote bekendheid onder topsporters. Op basis een eerder onderzoek, gesprekken met deskundigen en topsporters is in 2005 een nieuwe campagne ontwikkeld onder de naam "*Sport is te mooi voor doping*" waarin de succesvolle onderdelen van de NeCeDo voorlichting worden aangevuld met innovatieve interventies gericht op meningsvorming en gedragsbeïnvloeding van (jonge) topsporters en hun directe omgeving. Naast de vertrouwde dopingwaaier, de NeCeDo website en de Doping Infolijn wordt ingezet op out-reach evenementen, een draaggolf campagne en posters/advertenties om bij te dragen aan een grotere "awareness" en anti-doping mentaliteit. In nauwe samenwerking met de sportbonden en NOC*NSF wordt de campagne geïmplementeerd.

Op Eigen Kracht werken aan een mooi lijf, luidt het credo van de NeCeDo voorlichting gericht op fitnesscentra. Het nieuwe boek "*Op eigen kracht; slanker, strakker, sterker*" levert hiervoor de ingrediënten op het gebied van voeding, (mentale) training en supplementengebruik. Informatie die tevens via de website www.eigenkracht.nl, al dan niet via een digitaal abonnement, op grote schaal verspreid wordt. Eigen Kracht kent tevens een integrale aanpak voor fitnessondernemers met ondermeer bewezen effectieve programma's om op een gezonde wijze spiermassa op te bouwen dan wel lichaamsgewicht te reduceren.

Organisatorisch gezien kende het NeCeDo in 2005 de nodige veranderingen. Fysiek gezien verhuisde het NeCeDo samen met zusterorganisatie DoCoNed naar een ruimer kantoorpand aan de Cypresbaan in Capelle aan den IJssel. Organisatorisch gezien werden tevens concrete stappen gezet richting een fusie van de beide organisaties waaronder de aanstelling van een nieuw bestuur voor de beide organisaties.

Dit vormen slechts enkele hoogtepunten van het jaar 2005. Met het voorliggende jaarverslag wenst het NeCeDo rekenschap af te leggen van al zijn activiteiten in 2005.

dopingwaaier 2006

1. Organisatie en structuur

1.1 Inleiding

Bij de oprichting van het NeCeDo is gekozen voor een stichtingsvorm, waarbij diverse partijen die bij het dopingprobleem betrokken waren, een rol kregen in het bestuur. Dit met als doel een zo breed mogelijk draagvlak en vertegenwoordiging te creëren.

1.2 NeCeDo-bestuur

Gedurende 2005 was de samenstelling van het NeCeDo bestuur ongewijzigd.

mr. J.D. Loorbach voorzitter
onafhankelijk
drs. B.H. Graatsma penningmeester
*Koninklijke Nederlandse Maatschappij
ter bevordering der Pharmacie (KNMP)*
mevr. dr. M.B. van Doorn lid
*Vereniging voor Sportgeneeskunde
(VSG)*
prof. dr. J. J. M. Marx lid
*Koninklijke Nederlandsche Maatschappij
tot bevordering der Geneeskunst
(KNMG)*
drs. G. Langevoort lid
*Nederlands Olympisch Comité
*Nederlandse Sport Federatie
(NOC*NSF)*
drs. C. Verheijen lid
*Atletencommissie Nederlands Olympisch
Comité *Nederlandse Sport Federatie
(NOC*NSF)*
F. Brink lid
*Nederlands Olympisch Comité
*Nederlandse Sport Federatie
(NOC*NSF)*
Het NeCeDo bestuur kent daarnaast een
tweetal adviseurs:
prof. dr. R.W. Stephany
*Rijksinstituut voor Volksgezondheid en
Milieu (RIVM)*
drs. J.W. Meerwaldt
*Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn
en Sport (VWS)*

Het NeCeDo bestuur kwam in 2005 in
totaal drie maal in vergadering bijeen.

1.3 Fusie DoCoNed en NeCeDo

In Nederland zijn twee anti-doping
organisaties actief; Dopingcontrole
Nederland (DoCoNed) en het
Nederlands Centrum voor
Dopingvraagstukken (NeCeDo).
DoCoNed richt zich primair op de
uitvoering en coördinatie van
dopingcontroles in opdracht van de
sport en het NeCeDo richt zich op
preventie, onderzoek en regelgeving.
Gezien de grote verwantschap van
taken en de komst van de mondiale
anti-doping code is in gezamenlijkheid
besloten tot de uitvoering van een
doelmatigheidsonderzoek. Op basis
hiervan werd begin 2005 geadviseerd te
komen tot één nationale doping
organisatie. Hiertoe werd een plan van
aanpak opgesteld dat kon rekenen op
de instemming van de besturen van
DoCoNed en NeCeDo. Met ingang van 1
januari 2006 is de bestuurlijke
verantwoordelijkheid van de beide
organisaties overgedragen aan: de
heren C. Vervoorn (onafhankelijk
voorzitter), J. van der Vegt
(penningmeester) en D. Segaar
(secretaris).

1.4 Bureau-organisatie

Met betrekking tot de bureau-
organisatie hebben er in 2005 enkele
wijzigingen plaatsgevonden. Drie
medewerksters hebben het NeCeDo in
de loop van het jaar verlaten: juridisch
medewerker Hetteke Frima (eind
maart), medisch beleidsmedewerker
Jessica Gal (eind mei) en
beleidsmedewerker topsport Penelope
Di Lella (begin december). Op 31
december 2005 waren er zeven mensen
werkzaam bij het NeCeDo:
Rens van Kleij
Directeur
Bart Coumans
Beleidsmedewerker
Olivier de Hon
*Wetenschappelijk
Beleidsmedewerker*
Wanda Schapendonk
Voorlichter

Karin Schoenmaker
office manager

Frans Stoele
*Beleidsmedewerker Informatie en
Documentatie*

Steven Teitler
*Beleidsmedewerker juridische
Zaken*

Nederlands Centrum voor
Dopingvraagstukken (NeCeDo)
Postbus 5014
2900 EA Capelle aan den IJssel
telefoon: 010 2010150
fax: 010 2010159
e-mail: info@necedo.nl
websites: www.necedo.nl
www.eigenkracht.nl

Doping Infolijn:
0900 2001 000 (€ 0,10/min)

2. Algemene advisering en informatieverstrekking

2.1 Inleiding

Naast de voorlichting gericht op specifieke doelgroepen, behoort ook het verstrekken van informatie over doping aan een breed publiek tot de taken van het NeCeDo. De algemene interesse in doping is groot. Internet vormt een belangrijk medium voor het verstrekken van algemene informatie.

2.2 Kwaliteitsmanagement

Het afgelopen jaar werden de werkzaamheden betreffende de Doping Informatielijn (DIL) en de nieuwe Geneesmiddel Dispensatie Sporter (GDS)-procedures in het Kwaliteitsmanagementssysteem (KMS) opgenomen. Op 18 juli doorstond het KMS zonder opmerkingen een certificeringsaudit, uitgevoerd door KEMA. Het ISO-certificaat is hierdoor verlengd tot medio 2008.

2.3 Websites

In deze tijd zijn "de elektronische media" een onmisbare bron van informatie. Sinds 2001 heeft het NeCeDo twee websites die onafhankelijk van elkaar opereren, gericht op verschillende doelgroepen.

2.3.1 www.necedo.nl

De NeCeDo website (www.necedo.nl) heeft zich een vaste positie verworven binnen de informatieverstrekking van het NeCeDo. In 2005 zijn er enkele wijzigingen en verbeteringen aan de site uitgevoerd. Verder wordt er -zo mogelijk- wekelijks een nieuwsbericht aan de site toegevoegd. Deze berichten worden omtoerbeurt door de diverse collega's geschreven. In totaal verschenen in 2005 40 nieuwsberichten op de website. Daarnaast is een abonnement genomen op ANP nieuwsberichten over doping. Op deze wijze worden alle nieuwsberichten over doping zodra deze

verschijnen op de NeCeDo website geplaatst.

Waar mogelijk wordt gelinkt naar aanvullingen en extra informatie op de NeCeDo-site. Zo is de website nog meer een informatiebron voor up-to-date informatie over doping.

Sinds het begin van dit abonnement (in maart) zijn er 270 berichten verschenen.

Gemiddeld waren er rond de 400 pageviews per dag. Voor meer informatie, zie bijlage 5.1.

2.3.2 www.eigenkracht.nl

De Eigen Kracht-website van het NeCeDo richt zich specifiek op (cosmetische) sporters in fitnesscentra, de tweede primaire doelgroep naast topsporters. Op de site is objectieve, overzichtelijke en praktisch toepasbare informatie te vinden over clean en effectief spiermassa opbouwen en op een verantwoorde manier afvallen. Tevens staat er objectieve informatie op over diverse soorten dopinggeduide middelen. Ook is er van alles terug te vinden over de Eigen Kracht-campagne. Naast vaste content wordt minimaal eenmaal per week een webbericht op de site geplaatst, geschreven door een van de drie externe (inhoudelijke/journalistieke) experts uit de fitness/bodybuildingbranche en met enige regelmaat ook door breedtesportmedewerkers. In 2005 zijn er in totaal 65 nieuwsberichten op de site geplaatst. Sinds 2004 bestaat de mogelijkheid om je te abonneren op de nieuwsflits, waardoor automatisch een nieuw webbericht naar een abonnee wordt gemaïld. In 2005 steeg het aantal nieuwsflitsabonnees van 60 tot een kleine 300 abonnees.

Het aantal hits is fors gestegen in 2005. In 2004 telde de site gemiddeld 144 hits per dag. In 2005 steeg dit naar 463 hits. Voor meer informatie, zie bijlage 5.2.

2.3.3 www.purekracht.nl

Ten behoeve van het tweejarige project Pure Kracht is er een aparte website ontwikkeld. De website speelt een belangrijke rol in de verspreiding van de kennis en ervaringen binnen dit project. Alle oefeningen, trainingsprogramma's, informatie over (powerlift)training, voeding, supplementen, mentale training en doping(controles) zijn op de site te vinden. In december 2004 is het project met een slotbijeenkomst officieel afgesloten. De website Pure Kracht is in 2005 overgedragen aan het KNKF Kenniscentrum en wordt 'low profile' onderhouden.

2.4 Doping Infolijn

De Doping Infolijn is in de afgelopen jaren steeds meer uitgegroeid tot dé lijn voor alle (inhoudelijke) dopingvragen voor iedereen. Het betreft zowel telefoontjes, brieven en in toenemende mate e-mails. Het zijn vooral topsporters en breedtesporters die bellen, maar ook ouders, partners, bondsmedewerkers, artsen, scholieren/studenten e.d. maken er gebruik van. De Doping Infolijn heeft een eigen telefoonnummer (0900- 2001 000) en is op werkdagen geopend tussen 13.00 en 16.00 uur (€ 0,10/min). Aanvankelijk waren er zeven operators voor de Doping Infolijn, in 2005 waren er twee operators minder wegens vertrek. De telefonische verzoeken die het NeCeDo via deze Doping Infolijn bereiken, worden anoniem geregistreerd in een geautomatiseerde database die de mogelijkheid biedt om de vragen, kenmerken van bellers en de gegeven antwoorden nauwkeurig te kunnen analyseren. Ook in 2005 heeft deze database diverse wijzigingen ondergaan, waardoor het beter mogelijk is de bellers en de vragen nauwkeuriger in kaart te brengen. Tevens kent het systeem twee databases waardoor snel en eenvoudig te checken is of een middel op de WADA-dopinglijst voorkomt en om welk type anabool

steroïde het gaat. Maandelijks vindt er overleg en intercollegiale toetsing plaats met alle operators, en indien gewenst ook bijscholing. Nationale en internationale uitwisseling vindt plaats door participatie aan een Nederlands-Vlaams overleg van verschillende gezondheidslijnen. Op 15 april is er een presentatie gegeven over de Doping Infolijn voor Educational Group van de Raad van Europa in Parijs. De procedure aangaande de Doping Infolijn is ook ondergebracht in het ISO-kwaliteitssysteem en goedgekeurd. Hiervoor zijn verschillende procedures nauwkeurig beschreven en vastgelegd. Er zijn twee bijscholingen geweest voor alle operators: één over een betrouwbare meting van overgewicht, namelijk de huidplooidiktemeting, een tweede betrof een uitleg en demonstratie van het spieropbouwprogramma dat in de Eigen Kracht-campagne wordt uitgedragen.

In 2005 werden ruim 751 bellers geregistreerd, een daling van 7,5% ten opzichte van 2004. Er is sterk de indruk dat het aantal e-mails toeneemt. Wat minder bellers en meer e-mailers is een trend die ook door andere gezondheidslijnen in Nederland en Vlaanderen wordt waargenomen. Voor meer informatie zie bijlage 4.

2.5 De dopinglijst

Sinds het in werking treden van de Wereld Anti-Doping Code is het WADA verantwoordelijk voor het jaarlijks opstellen van de dopinglijst ("*the prohibited list*"). Iedere belanghebbende organisatie heeft de mogelijkheid om te reageren op een conceptversie van deze dopinglijst. De definitieve lijst wordt vastgesteld door de beleidsmakers van het WADA. Namens de Nederlandse organisaties (Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Dopingcontrole Nederland, Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie, de atletencommissie en het

NeCeDo zelf) coördineert het NeCeDo deze reactie.

In oktober 2005 is de nieuwe lijst verschenen. De wijzigingen die uiteindelijk in deze nieuwe lijst waren doorgevoerd, hadden nog al wat gevolgen voor de diverse lijsten. Om die reden is gekozen de lijst zo snel mogelijk in oorspronkelijke vorm te verspreiden onder geïnteresseerden. Uiteraard is er ook in 2005 weer zorg gedragen voor de drie "lijsten" die het NeCeDo jaarlijks uitgeeft:

- een letterlijke Nederlandstalige vertaling van de dopinglijst,
- een uitgebreide stoffenlijst en
- een lijst met in Nederland geregistreerde toegestane geneesmiddelen,

allen in samenwerking met het Wetenschappelijk Instituut Nederlandse Apotheken (WINAp). De diverse lijsten zijn door het NeCeDo verspreid onder bonden en sportartsen en zijn tevens te vinden op de NeCeDo website.

2.6 Receptor

De Receptor is in 2005 vernieuwd en geheel aangepast aan de nieuwe huisstijl van het NeCeDo. De "Receptor" is dit jaar driemaal verschenen. In de "Receptor" wordt aandacht besteed aan uiteenlopende onderwerpen en actuele knelpunten op het gebied van doping. De "Receptor" is in eerste instantie bedoeld om de intermediaire doelgroep te informeren en het draagvlak voor de NeCeDo-activiteiten te behouden en te vergroten. Behalve naar deze groep wordt de "Receptor" verder gestuurd naar alle A, B en Jong Oranje topsporters en de overige relaties van het NeCeDo. De "Receptor" heeft een oplage van 2500 stuks.

2.7 NZVT

Het Nederlands Zekerheidssysteem Voedingssupplementen Topsport kortweg NZVT, is in november 2003 opgezet om de risico's op een onbedoelde positieve uitslag bij de dopingcontrole te minimaliseren en om

topsporters en hun begeleiders meer duidelijkheid te geven over het onderwerp "voedingssupplementen en doping".

Dit systeem is een gezamenlijke opzet van Natuur- & gezondheidsProducten Nederland (NPN), Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF) en het Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken (NeCeDo). Vanuit NOC*NSF zijn zowel de afdeling topsport als de atletencommissie bij het project betrokken.

Aan diverse fasen van het productieproces van bij de NZVT aangemelde producten, zoals de aankoop van grondstoffen, de productie zelf en de daarbij gebruikte kwaliteitscontrole, worden extra eisen gesteld. Bovendien vindt er een externe laboratoriumtest op dopinggeduide stoffen plaats gevolgd door steekproefsgewijze borging van het systeem. Op deze wijze biedt het NZVT de hoogst mogelijke zekerheid op het gebied van doping en voedingssupplementen. Het is wereldwijd gezien het meest uitgebreide systeem dat zich richt op het beschikbaar stellen van supplementen voor topsporters. De betrokken producten worden op een speciale website geplaatst: www.necedo.nl/nzvt. Deze website is gekoppeld aan een beveiligde database. De database wordt onderhouden en bijgewerkt door de operators aan de Doping InfoLijn.

Het NZVT is in 2005 uitgebreid met 50 supplementen. In december 2005 stonden er 133 producten op de NZVT-website. Het bedrijf Sportvitamines4U uit Den Haag fungeert sinds het najaar van 2004 als intermediair tussen de producenten die hun producten indienen bij het NZVT en de sporters, waardoor het voor de sporters aanzienlijk makkelijker is geworden om de geteste producten in hun bezit te krijgen.

Internationaal gezien geniet het NZVT een grote belangstelling. Het systeem is op verzoek gepresenteerd op een WADA congres in Leipzig en de Manfred Dönike workshop van het dopinglab in Keulen. Verschillende landen overwegen inmiddels een soortgelijk systeem op te zetten.

2.8 Cursus Doping

Samen met de Vrije Universiteit (VU) is in 2005 de Cursus Doping ontwikkeld. Gedurende twee dagen in december verzorgden docenten van de VU, de Universiteit van Maastricht en het NeCeDo voor een dertigtal (voornamelijk) bondsmedewerkers en sportjuristen een cursus waarin alle inhoudelijke en beleidsmatige aspecten uit de (internationale) dopingproblematiek aan bod kwamen.

2.9 Bijscholing "Huisarts en Doping"

Op 25 oktober 2004 vond een bijscholing plaats over huisarts en doping voor ruim 50 Brabantse huisartsen in Waalwijk. De organisatie was in handen van het farmaceutische bedrijf Merck Sharp & Dome (MSD). Vanwege het succesvolle verloop is een samenwerking met MSD aangegaan om ongeveer 30 lezingen in de diverse regio's in Nederland te organiseren voor huisartsen. De lezing inclusief toets en de informatiemap is geaccrediteerd voor drie punten door KNMG. In de periode van januari tot juli 2005 zijn er in totaal 23 lezingen gegeven in alle regio's van Nederland voor ruim 300 huisartsen. De lezingen werden over het algemeen zeer positief gewaardeerd. Uit de evaluaties bleek dat voor het praktisch handelen van de huisarts de bijscholing niet zo heel veel oplevert, maar het onderwerp wordt als leuk ervaren en men geeft aan veel geleerd te hebben waardoor men vanaf nu meer oog heeft voor gebruikers die anders aan de aandacht zouden ontsnappen. Na de lezing werd door artsenbezoekers van MSD de dopingwaaier verspreid.

2.10 Dopingmuseum

Sinds medio 2005 beschikt het NeCeDo over een eigen "dopingmuseum". Het bestaat uit een viertal vitrinekasten. Hierin worden veel verschillende voorbeelden van verboden stoffen en methoden getoond per dopingcategorie. Ook wordt er aandacht besteed aan de breedtesport met eigen dopingmiddelen, zoals synthol, diverse veterinaire middelen en schildklierhormoon. Ook is er ruime aandacht voor het dopingcontrole-materiaal. Het museum kan educatief worden gebruikt of als ondersteuning bij Tv-reportages. Naar aanleiding van dopingvragen in de Tweede Kamer heeft het Volkskrant magazine een fotorapportage gemaakt van middelen.

3. Juridisch

3.1 Inleiding

Ook in 2005 hebben de juridische werkzaamheden zich in belangrijke mate geconcentreerd op de (verdere) implementatie en uitvoering van de World Anti-Doping Code. Het betrof het uitwerken van nog niet ingevulde terreinen, alsook het adviseren en bijstaan van sportbonden bij voornamelijk het tuchtrechtelijke aspect van dopingcontroles. Daarnaast werd een bijdrage geleverd aan de voorlichtingsactiviteiten rond sportscholen en fitnesscentra.

3.2 Code implementatie & monitoring

Nadat in het Olympische jaar 2004 alle Olympische bonden hun regels in overeenstemming hadden gebracht met de Code, volgde in 2005 het restant van de bonden die nog niet 'Code-proof' waren. Het implementatietraject betrof naast het dopingreglement, ook de GDS-regeling en uiteraard de vaststelling van de nieuwe WADA-dopinglijst. Het NeCeDo houdt in het kader van de WADA-monitoring namens de Nederlandse sport een overzicht van de mate waarin wordt voldaan aan de verplichtingen die de Code oplegt betreffende reglementering, dispensaties en de afhandeling van dopingzaken.

3.3 Update Model Dopingreglement

Met het oog op het aanbieden van een beter en overzichtelijker dopingreglement is een overzicht opgesteld van alle verbeteropmerkingen, ontwikkelingen op het gebied van jurisprudentie, eigen ervaringen met betrekking tot bijvoorbeeld het dispensatieproces, alsook is WADA diverse malen gevraagd om input en verduidelijking. Dit alles is geschied in het kader van de voorbereiding van een update van het Model Dopingreglement zoals dat is

geïntroduceerd na de vaststelling van de World Anti-Doping Code in 2003.

3.4 Aanpassing Model Dopingreglement

In het kader van de organisatorische integratie die momenteel plaatsvindt, is een speciaal Model Dopingreglement ontwikkeld. Met het begrip organisatorische integratie wordt het proces aangeduid, waarmee sport voor mensen met een beperking binnen de reguliere sport wordt ingebed. Aangezien dopingregels net zo goed voor minder valide topsporters moeten gelden en onder deze sporters dus ook dopingcontroles uitgevoerd moeten worden, is een modelreglement opgesteld dat dit alles mogelijk maakt.

3.5 Binding Begeleidend Personeel

Een van de meest bewerkelijke onderdelen van de Code betreft het binden van het Begeleidend Personeel aan de relevante verbodsbepalingen uit de dopingreglementering. Met het oog op die bewerkelijkheid, maar ook vanwege het feit dat (1) niet al het Begeleidend Personeel onder die regels kan vallen, en (2) dit ook niet wenselijk is, heeft het NeCeDo op dit gebied een verkenning uitgevoerd. Dit onderzoek heeft zich gericht op de al bestaande constructies, de verschillende soorten Begeleidend Personeel, evenals wat mogelijk en wenselijk is op dit gebied.

3.6 Ondersteuning bonden

In 2005 is het aantal verzoeken om advies en ondersteuning bij de afhandeling van dopingzaken fors gestegen. Bij de tuchtrechtelijke behandeling kwamen vragen betreffende de status van dispensaties en dispensatieverzoeken, evenals vragen betreffende de (mogelijkheden tot) strafreductie vanuit het meeste voor.

4. Participatie in internationale activiteiten

4.1 Inleiding

Het anti-dopingbeleid wordt sterk internationaal bepaald. Actieve internationale participatie kan er voor zorgen dat dit beleid mede wordt vorm gegeven en dat het Nederlandse anti-dopingbeleid in de pas blijft lopen met het mondiale anti-dopingbeleid.

4.2 Raad van Europa

In 1995 heeft de Nederlandse overheid de zogeheten "*Anti-Doping Conventie*" van de Raad van Europa geratificeerd. Hiermee heeft Nederland zich verplicht gesteld tot het nemen van maatregelen om het gebruik van doping tegen te gaan en te voorkomen. In het kader van de betreffende conventie heeft de Raad van Europa de "*Monitoring Group*" geïnstalleerd. Als adviseur van het Ministerie van VWS woont het NeCeDo halfjaarlijks de bijeenkomsten van de "*Monitoring Group*" bij. In 2005 waren er twee vergaderingen (10-11 mei en 15-16 november) die beide door het NeCeDo werden bijgewoond. Tijdens deze bijeenkomsten werd ondermeer aandacht besteed aan de evaluatie van het Nederlandse anti-dopingbeleid zoals uitgevoerd in 2004, de ontwikkeling van de anti-doping conventie van UNESCO, Model Richtlijnen voor anti-doping voorlichting, het anti-dopingbeleid van de FIFA en de werkzaamheden van WADA.

Het NeCeDo participeert tevens in de volgende adviesgroepen van de Raad van Europa: "*Education Advisory Group*" (voor anti-doping voorlichting en educatie), de "*Science Advisory Group*" (wetenschappelijke aangelegenheden) en de "*Advisory Group on Legal Issues*" (juridische aangelegenheden).

Tijdens de vergaderingen (15 april en 17 september) van de "*Education Advisory Group*" onder Nederlands

voorzitterschap werd ondermeer aandacht besteed aan: dopinginformatielijnen, voorlichting in staten van de voormalige Sovjet Unie, sociologisch en gedragswetenschappelijk onderzoek, samenwerking met WADA en voorlichtingsinitiatieven uit verschillende landen en internationale federaties.

De vergadering van de "*Advisory Group on Legal Issues*" stond voornamelijk in het teken van de afronding van de Unesco Anti-Doping Conventie en de wenselijkheid tot ontwikkeling van een tweede additioneel protocol bij de anti-doping conventie van de Raad van Europa. Eén vergadering werd bijgewoond door Peter de Klerk van het Ministerie van VWS.

Tijdens de vergaderingen van "*Science Advisory Group*" (7 april en 10 juni) werd aandacht besteed aan genetische doping, lage drukcabine, wetenschappelijk onderzoek en de concept dopinglijst voor 2006. Eén vergadering werd bijgewoond door Harm Kuipers.

4.2.1. Education Symposium Moskou

In samenwerking met de Russische Federatie en het Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA) organiseerde de Raad van Europa op 15 en 16 september 2005 een internationaal symposium over voorlichting voor voormalige Sovjet Republieken. Op basis van de Modelrichtlijn voor anti-doping voorlichting, werden vertegenwoordigers/voorlichters uit diverse landen middels workshops getraind in het opzetten effectieve anti-doping voorlichtingsprogramma's. Namens de Raad van Europa leverde Rens van Kleij een bijdrage aan dit symposium.

4.3 Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA)

Het Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA) coördineert en ondersteunt het anti-dopingbeleid op een mondiaal niveau. Het NeCeDo onderhoudt diverse en nauwe contacten met het WADA over ondermeer de dopinglijst, wetenschappelijke aangelegenheden, dispensaties, reglementaire kwesties, voorlichtingszaken en voedingssupplementen.

Tijdens de bijeenkomst van de WADA Ethics & Education committee op 21 en 22 oktober werd ondermeer aandacht besteed aan voorlichtingsactiviteiten gericht op de jeugd, het WADA programma om de kwaliteit van voorlichtingsprogramma's in diverse regio's van de wereld te bevorderen. Deze bijeenkomst werd namens de Raad van Europa bijgewoond door Rens van Kleij. Op 22 en 23 juni was er een vergadering van de WADA Working Group on Education waarin het voorlichtingsprogramma WADA werd geanalyseerd en bediscussieerd. Op uitnodiging van WADA nam Rens van Kleij deel aan dit overleg.

Op 28 en 29 september organiseerde WADA en het IOC in samenwerking met NADA, de nationale anti-doping organisatie van Duitsland, het tweede internationale symposium over voedingssupplementen. Hieraan werd een bijdrage geleverd door Olivier de Hon die tevens werd opgenomen in de "*planning team on the development of a global anti-doping scheme*", die zich toelegt op de ontwikkeling van een internationale aanpak van de problematiek rond het gebruik van voedingssupplementen.

4.4 International Anti-Doping Arrangement (IADA)

Het "*International Anti-Doping Arrangement*" (IADA) is een internationaal gouvernementeel samenwerkingsverband op initiatief van

toonaangevende landen op het gebied van anti-dopingbeleid (Australië, Canada, Denemarken, Finland, Nederland, Nieuw Zeeland, Noorwegen, Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zuid Afrika). Hierin participeren naast het Ministerie van VWS ook DoCoNed en het NeCeDo. In 2005 en 2006 is Nederland voorzitter van dit arrangement. Om invulling te geven aan het bijbehorende secretariaat heeft het NeCeDo een projectsubsidie ontvangen van het Ministerie van VWS.

IADA vergadering in Den Haag, mei 2005.

Er zijn twee IADA vergaderingen georganiseerd, te weten op 12-13 mei (Den Haag) en 17 november (Straatsburg). Tijdens deze vergaderingen werd aandacht besteed aan verschillende door IADA ontwikkelde richtlijnen (inmiddels overgenomen door WADA), het opzetten van een IADA-website en het opstellen van een modelovereenkomst tussen landen om voor elkaar dopingcontroles uit te voeren. Ook de samenwerking met WADA stond centraal, waarbij het belang werd onderstreept van het zorgvuldig omgaan met privacygevoelige informatie van sporters en het beter in overweging nemen van de praktische en financiële gevolgen bij het implementeren van nieuwe dopingregels. Mede als gevolg van deze laatste discussie is de heer Peter de Klerk, senior beleidsmedewerker van het Ministerie van VWS, eind november

door WADA benoemd als voorzitter van de tijdelijke werkgroep aangaande anti-dopingkosten. Ook bij deze werkgroep levert het NeCeDo secretariële ondersteuning.

De belangrijkste uitdaging voor het Nederlands voorzitterschap van IADA is het uitstippelen van de toekomstige koers van dit arrangement. De huidige overeenkomst loopt eind 2006 af, en aangezien de anti-dopingomgeving in de afgelopen jaren sterk veranderd is, is een heroriëntatie op zijn plaats.

4.5 Association of National Anti-Doping Organisations (ANADO)

De nationale anti-dopingorganisaties hebben zich in 2003 verenigd in ANADO. Deze vereniging tracht de ontwikkeling van goede (inter)nationale anti-doping programma's te bevorderen. Daartoe organiseert het onder andere diverse malen per jaar workshops. Tijdens deze workshops worden prangende zaken toegelicht en besproken met relevante partijen (waaronder ook WADA en internationale federaties). In 2005 vonden workshops plaats in Lausanne, Londen en Barbados. Alle workshops en vergaderingen werden bijgewoond door het NeCeDo.

Aangezien het dopingbeleid tegenwoordig veelal in het buitenland (voornamelijk door WADA) wordt bepaald, komt er steeds meer nadruk te liggen op beïnvloeding van de internationale besluitvorming. Niet slechts de dopingregels, maar ook de dopinglijst en de dispensatiesystematiek worden inhoudelijk geheel of gedeeltelijk buiten de Nederlandse anti-dopingorganisaties en sportbonden om, bepaald. Deze omstandigheid heeft er onder andere toe geleid dat het NeCeDo het voorzitterschap op zich heeft genomen van de "Working Commission on Therapeutic Use Exemptions (TUEs)", ingesteld door de ANADO. Het doel van deze commissie is om in

samenwerking met WADA, NADOs en diverse internationale federaties (zoals de IAAF) het aanvragen en verlenen van dispensaties praktischer en doelmatiger te laten verlopen, zowel voor sporters als voor NADOs. Het voorlopige resultaat van de werkzaamheden is het opstellen van een WADA richtlijn (Model of Best Practice) op het gebied van TUEs.

4.6 Europese Unie

Ter voorbereiding van toekomstige activiteiten op het terrein van de sport, organiseerde de Europese Commissie een consultatie bijeenkomst met Europese sportorganisaties ten einde zicht te krijgen op hun verwachtingen hieromtrent. Onder de naam "*Matching Expectations*" werd op 14 en 15 juni aandacht besteed aan: vrijwilligers in de sport, de sociale functie van sport en anti-doping beleid. Op verzoek van de EC trad Rens van Kleij op als rapporteur.

In aansluiting op bovengenoemde consultatie bijeenkomst organiseerde de EC op 18 oktober een expertmeeting over doping voor overheidsvertegenwoordigers met specifieke aandacht voor: voorlichting, onderzoek en activiteiten gericht op fitnesscentra. Op verzoek van de EC verzorgde Rens van Kleij één van de drie presentaties.

5. Topsportvoorlichting

5.1 Inleiding

Een belangrijke doelgroep van het NeCeDo is de Nederlandse topsporter en zijn directe omgeving (trainers, coaches, paramedisch personeel, familie, etc.). Deze doelgroep wordt uitvoerig voorgelicht over ondermeer de gezondheidsrisico's van dopinggebruik, de rechten en plichten van een sporter, de dopinglijst en de dopingcontroleprocedure. Naast de NeCeDo website en de dopinginfolijn wordt hierbij gebruik gemaakt van specifiek voorlichtingsmateriaal, artikelen en voorlichtingsbijeenkomsten.

5.2 Adviesgroep 'topsportvoorlichting'

Ten behoeve van een grotere gedragenheid en betrokkenheid is in 1999 de adviesgroep Topsportvoorlichting geïnstalleerd die toeziet op de inhoudelijke kwaliteit en voortgang van de voorlichtingsactiviteiten gericht op de topsport in Nederland. Naast vertegenwoordigers van het Ministerie van VWS en NOC*NSF zijn sportartsen, bondsmedewerkers, coaches en topsporters hierin vertegenwoordigd. De adviesgroep bestaat thans uit de volgende leden:

Mevr. M. van Doorn, voorzitter,
namens het NeCeDo bestuur
De heer K. Engel,
*namens de atletencommissie NOC*NSF*
Mevr. M. Maks,
*namens NOC*NSF Sector Topsport*
De heer A. Brons
namens de Vereniging voor Sportgeneeskunde (VSG)
De heer P. de Klerk,
namens het Ministerie van Volksgezondheid, welzijn en Sport (VWS)
Mevr. N. Voogt,
namens de Koninklijke Nederlandse Wielren Unie (KNWU)
Mevr. Y. Swierstra,

namens de Nederlandse Klim en Bergsport Vereniging (NKBV)

5.3 De topsportcampagne: 'Sport is te mooi voor doping'

In 2005 is het plan gemaakt voor de topsportcampagne: 'Sport is te mooi voor doping'. Deze campagne zal in 2006 van start gaan en lopen tot de Olympisch Spelen in Beijing. In 2005 zijn al een aantal materialen voor deze campagne ontwikkeld 1) een poster-annex advertentieserie; 2) nieuwe stijl voorlichtingsbijeenkomsten; 3) 'out-reach' evenementen; en 4) de '100% Dope Free' draaggolf en tevens is de waaier voor 2006 aangepast in de stijl van deze campagne

5.3.1 De posterserie

Drie posters zijn in samenwerking met het reclamebureau Young & Rubicam ontwikkeld. Het doel van de posterserie is om de persoonlijke norm van de sporter en zijn begeleiding te beïnvloeden. De posters dienen het intrinsieke gevoel dat bij de meeste sporters leeft te bevestigen, namelijk dat dopinggebruik niet kan. De posters worden tevens uitgebracht in advertentieformaat.

De posters zijn in 2005 op brede schaal verspreid onder de sportbonden. De SMA's en sportartsen volgen in begin 2006. Aan hoofdredacteurs van bondsbladen is medewerking gevraagd worden om de advertenties in hun blad te plaatsen. In 2005 is een advertentie geplaatst in het blad Coachen. Tevens is vastgelegd dat voor de komende drie

jaar het blad Coachen de advertenties structureel gaat plaatsen.

5.3.2 Out-reach evenementen

Een dopingquiz voor out-reach evenementen is in 2005 ontwikkeld, deze quiz is ook op de NeCeDo website geplaatst. Het NeCeDo zal met een stand, voorlichtingsmaterialen, de posterserie en een dopingquiz aanwezig zijn op (grote) sportevenementen in Nederland. Het doel van de out-reach evenementen is om op een interactieve manier de sporter en zijn begeleider zowel kennis- als gedragsgerichte voorlichting te geven.

5.3.3 100% Dope free draaggolf

Een ander onderdeel van de campagne bestaat uit een draaggolf campagne. De draaggolf campagne bestaat uit een logo dat op vele sportproducten en via verschillende kanalen voortdurend naar buiten gebracht kan worden. In samenwerking met Young & Rubicam is het logo getest en ontwikkeld.

5.4 Voorlichtingsbijeenkomsten

Behalve bovengenoemde voorlichtingsmaterialen behoren ook voorlichtingsbijeenkomsten tot de middelen om topsporters en hun omgeving te informeren. In 2005 vonden er meerdere bijeenkomsten plaats bij topsporters en hun omgeving, zoals de Universiade of de EYOD. In aanvulling hierop hebben nog andere voorlichtingsbijeenkomsten plaatsgevonden bij onder meer sportmasseurs, sportfysiotherapeuten

en sportartsen in opleiding en Olympische steunpunten. Tijdens het overgrote merendeel van bijeenkomsten staan de volgende onderwerpen centraal: de gezondheidsrisico's van dopinggebruik, de rechten en plichten van sporters, de risico's van voedingssupplementen, de problematiek rondom het gebruik van geneesmiddelen, de dopinglijst en de dopingcontroleprocedure.

Verder zijn er in 2005 afspraken gemaakt met Plato (Platvorm opleiding, onderwijs en organisatie) om te inventariseren hoe de voorlichtingsbijeenkomsten het beste aangepast kunnen worden aan een specifieke doelgroep. Een handleiding is geschreven voor de voorlichters.

5.5 Artikelen

In 2005 werd een twaalfstal artikelen over uiteenlopende onderwerpen geschreven of geredigeerd, onder andere voor "Lopend Vuur" het tijdschrift van NOC*NSF, maar ook voor diverse bondsbladen.

5.6 Geneesmiddelen Dispensatie Sporter-commissie (GDS-commissie)

Een van de bepalingen uit het nieuwe dopingreglement betrof de procedure rondom het gebruik van dopinggeduide geneesmiddelen. De procedure staat beschreven in de dispensatiebijlage. Het NeCeDo heeft ten behoeve van de Nederlandse sportbonden een commissie geïnstalleerd, de Geneesmiddelen Dispensatie Sporter-commissie (GDS-commissie), die bestaat uit een vijftal onafhankelijke artsen. De GDS-commissie beoordeelt in naam van de sportbonden dispensatieverzoeken van Nederlandse sporters. Het secretariaat van de GDS-commissie wordt gevoerd door het NeCeDo. De beoordeling van de GDS-commissie vindt plaats op basis van een aantal strenge criteria dat in de dispensatiebijlage is opgenomen.

In 2005 zijn 465 dispensatieaanvragen afgehandeld.

Het betrof hier 415 verkorte dispensatieaanvragen (die werden afgehandeld door het secretariaat) en 50 standaard dispensatieprocedures, die werden goedgekeurd door de GDS-commissie.

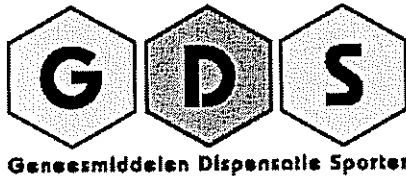
Overigens werden acht dergelijke verzoeken door de diverse commissies afgewezen.

De leden van de commissie waren:

Frits Kessel, Leo Heere, Hans Vorsteveld, Edwin Goedhart, Huib Plemper (commissie 1)

Ed Hendriks, Hans Keizer, Marjon van Eijsden-Besseling, Hans in 't Veen, Jan Hoogsteen (commissie 2).

Meer informatie over de GDS-commissie is te vinden in bijlage 6.

6. Breedtesport

6.1 Inleiding

Sinds 1995 richt het NeCeDo zich op sporters in fitnesscentra en hun directe omgeving. Naar schatting 40.000 sporters hebben het afgelopen jaar dopinggeduide middelen gebruikt. Het merendeel bevindt zich in sportscholen en fitnesscentra. Voorheen heette het programma gericht op fitnesscentra Lijf, Sport & Middelen. Inmiddels is de naam vervangen door Eigen Kracht. De doelstelling van Eigen Kracht is het voorkomen dan wel terugdringen van gebruik van doping bij sporters van fitnesscentra.

Naast sporters in fitnesscentra is er binnen Breedtesport ook aandacht voor de georganiseerde breedtesport c.q. de verenigingssport.

6.2 Eigen Kracht

6.2.1 tijdschriften

Sinds januari heeft Eigen Kracht een eigen column – met de titel 'Dopingzaken' in het fitnessblad Body Biz (BB). Dit blad – gericht op ondernemers en instructeurs - wordt naar alle fitnesscentra in Nederland verstuurd en verschijnt 11 maal per jaar.

Sinds 2002 wordt het NeCeDo regelmatig en in toenemende mate gevraagd door Men's Health (oplage 60.000) vragen te beantwoorden in de rubriek: "Vraag het MH". Vanaf januari 2005 heeft men hiervoor een vaste expertgroep waar Bart Coumans, namens het NeCeDo zitting in heeft. Vragen die gesteld worden gaan over voedingssupplementen en doping. In het decembernummer is een interview verschenen met 4 krachtsportexperts (waaronder Bart Coumans) over wat je kunt doen als je qua kracht en/of spiergroei niet meer vooruit gaat.

Sport & Fitness Magazine

Al sinds 1997 heeft Eigen Kracht een vaste rubriek in het populaire

bodybuildingtijdschrift Sport & Fitness Magazine. Onder eigen redactionele verantwoordelijkheid verstrekt het NeCeDo in ieder nummer objectieve informatie over dopinggeduide middelen en zaken die er mee te maken hebben. Uit lezersonderzoek blijkt dat de rubriek goed gewaardeerd wordt. De onderwerpen worden gekozen n.a.v. vragen of actuele zaken. Jaarlijks verschijnt het blad 6 maal. Alle reeds verschenen artikelen worden ook op www.eigenkracht.nl geplaatst, zodat de informatie beschikbaar blijft voor een brede groep.

6.2.2 Voorlichtingsbijeenkomsten

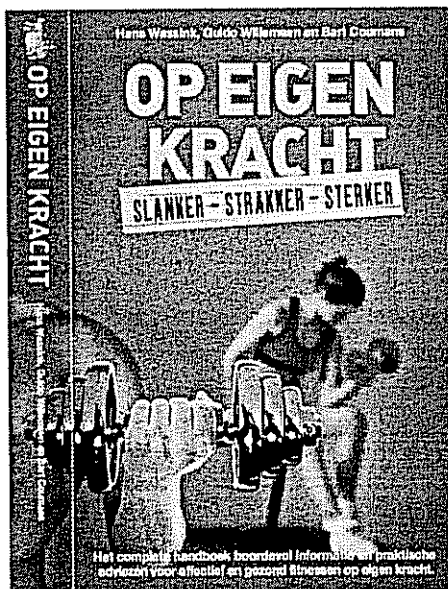
Belangrijk onderdeel van Eigen Kracht is om informatie over doping in alle bestaande fitnessopleidingen in te brengen. Hiervoor is een gastles ontwikkeld die bestaat uit: een powerpoint-presentatie, een achtergrondartikel en inmiddels ook een boek en examenvragen. In 2005 is 10 maal een gastcollege verzorgd op een Regionaal Opleidings Centrum (ROC), CIOs of ALO opleiding of privé opleidingen. Alle gastlessen worden schriftelijk geëvalueerd en teruggekoppeld naar de opleiding. N.a.v. een bijeenkomst met onderwijsinstelling Plato werden de evaluaties verder verbeterd. Om de interactiviteit en meningsvorming te vergroten is een Dopingquiz en een Dopingdebat met stellingen ingevoerd.

6.2.3 Fitnessvakdagen

Jaarlijks staat het NeCeDo met een stand op de Fitnessvakdagen in de Jaarbeurs in Utrecht. In 2005 vond deze grootste fitnessbeurs van Nederland plaats van 4-6 november. Er kwamen ruim 8.500 bezoekers (vooral fitnessseigenaren en instructeurs). Tijdens de beurs werd naast het geven van informatie, promotie van producten, het doen van een dopingquiz ook een behoefteonderzoek gedaan voor de Eigen Kracht-campagne onder fitnessseigenaren en -instructeurs.

6.2.4 "Op Eigen Kracht- slanker, strakker, sterker"

Het 250 pagina's tellende boek 'Op Eigen Kracht: slanker-strakker-sterker' is in april 2005 verschenen. Het boek is bedoeld om fitness op eigen kracht, dus zonder doping, te promoten. Er staat een bulk van informatie in het boek over afvallen, krachttraining, voeding, supplementen en doping. Doelgroepen zijn sporters en instructors. Het boek is een belangrijk onderdeel van de campagne. De oplage is 5.000 en de verkoopprijs is € 19,95. Het boek is in tegenstelling tot de vorige LSM-boekenreeks gewoon in de boekhandel verkrijgbaar. Middels uitgebreide marketingacties is het boek via diverse kanalen naar diverse doelgroepen gepromoot. o.a. Men's Health, BodyBiz en andere fitnessbladen, alle fitnessopleidingen, kopers van de 'oude' boekenreeks en tijdens de Fitnessvakdagen. Via een direct-mailactie vanuit het NeCeDo zijn alle fitnessopleidingen op de hoogte gebracht van het boek en inmiddels schrijven enkelen het boek verplicht voor, anderen overwegen het en weer anderen brengen het onder de aandacht van de studenten.

De 'oude' boekenreeks blijft nog steeds via Arko Sports Media beschikbaar:

- "Basic Nutrition; de voedingsbasis"
- "Drug Info; harde feiten over doping"
- "Slim Fit; gezond slank zonder dieet"
- "Work Out; groot worden - clean blijven"
- "Voedingssupplementen; de winnende factor?"

6.2.5 Eigen Kracht-Campagne

In 2004 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een gedragsgerichte campagne gericht op sporters in fitnesscentra. Basis van deze campagne vormt het TNO-PG onderzoek 'Sporters en sportschoolhouders over het gebruik van prestatieverhogende middelen in de sportschool'. Op basis van dit onderzoek zijn globale voorstellen ontwikkeld die zijn voorgelegd aan een expertgroep, waarin onderzoekers, campagneleiders, fitness-eigenaren, fitnesskenners, een uitgeverij en het reclamebureau zitting hadden. Naar aanleiding van deze expertmeeting is een campagne ontwikkeld door het reclamebureau Young & Rubicam. Parallel is ook een oproep gedaan onder fitnesscentra (via het blad BodyBiz en via de website) om te participeren in de pilot. Op basis van aanmeldingen zijn 5 centra uitgekozen, waar de ontwikkelde materialen en interventies zouden worden uitgetest. De pilotperiode liep van december 2004 - april 2005. De materialen die ontwikkeld zijn, zijn drie posters, twee flyers, een anti-doping nascholing voor fitnessinstructors, een voorbeeld afvalprogramma en een voorbeeld spieropbouwprogramma en een anti-dopingkit die zowel algemene als specifieke juridische informatie (m.b.t. problemen en oplossingen), een sectie met veelgestelde vragen en diverse modellen (algemene voorwaarden, huisregels, arbeidsvoorwaarden, relatiebeding). Ook het 'Op Eigen Kracht' boek behoort tot de materialen. De verslaglegging over de pilot vond plaats via de website. De pilot is uitvoerig

geëvalueerd en bleek goed aan te slaan. Fitnesscentra zijn positief over de campagne en sporters die meededen aan de afval- en spieropbouwprogramma's boekten goede resultaten. Verbeteropmerkingen zijn meegenomen in de definitieve producten.

6.3 MAAS

In 2005 werd de verkenning van een pilot MAAS afgerond. MAAS staat voor monitoring androgene anabole steroïden en is een mogelijkheid voor gebruikers om illegale middelen te laten testen. In 2005 verscheen ook het onderzoek "Schadelijkheid Illegale Dopingmiddelen" waaruit bleek dat 50-60% van de illegale middelen vervalst is. Voor de verkenning van een pilot MAAS zijn er verkennende gesprekken geweest met het Trimbos-instituut, VWS en de coördinator van DIMS. In 2005 is door het NeCeDo-bestuur besloten geen MAAS-pilot uit te voeren.

6.4 Verenigingssport

6.4.1 De Gezonde Sportvereniging

Met NOC*NSF wordt samengewerkt binnen het project 'De Gezonde Sportvereniging'. Momenteel draait er een pilot, waarbij enkele sportverenigingen aan anti-dopingbeleid aandacht kunnen besteden. Hiervoor zijn criteria opgesteld en wordt algemene informatie aangeboden. Doel is uiteindelijk een landelijke implementatie van het project.

6.4.2 Pure Kracht

Pure Kracht is een anti-dopingproject van het NeCeDo en de KNKF. Het doel is om te laten zien dat talentvolle krachtsporters in een korte periode opmerkelijke resultaten kunnen bereiken door een uitgebalanceerd programma van training, voeding en mentale begeleiding én zonder dopinggebruik. Eind 2004 is het project officieel afgerond, maar er vinden nog enkele vervolgvacatures plaats. Het KNKF Kenniscentrum zal op langere

termijn voor een structureel vervolg zorgen.

Op zaterdag 4 juni 2005 is een nationale workshop gehouden waaraan zo'n 70 personen (voornamelijk trainers) hebben deelgenomen. Het NeCeDo was daar met een stand aanwezig. Uit de evaluatie bleek dat de dag zeer goed gewaardeerd is. In het blad Sportgericht zijn een tweetal artikelen verschenen over het project. Een andere vervolgvacature van het project was om een bundel of tijdschrift te maken met alle opgedane kennis en ervaringen van het project, zodat zoveel mogelijk (potentiële) krachtsporters en begeleiders gebruik kunnen maken van de informatie. Met Forte Uitgevers is besloten om er een boek van te maken. Het kleurrijke 100 pagina's dikke boek "Pure Kracht. Een effectief trainingsprogramma voor maximale power" bevat alle essentiële informatie, veel foto's en zal begin 2006 in een oplage van 1.500 stuks uitkomen.

7. Wetenschappelijk onderzoek

7.1 Inleiding

De wetenschappelijk activiteiten van het NeCeDo bestaan uit het (in samenwerking met anderen) uitvoeren en initiëren van onderzoek, het organiseren van wetenschappelijke bijeenkomsten en de continue inventarisatie van de wetenschappelijke literatuur op doping.

7.2 Wetenschappelijke adviescommissie

De wetenschappelijke adviescommissie van het NeCeDo is een vraagbaak voor het NeCeDo en bewaakt op verzoek de kwaliteit van het onderzoek dat uitgevoerd wordt door het NeCeDo. De commissie bestaat uit de volgende leden:

Prof. Dr. J.J.M. Marx voorzitter
(*Hematologie*) Hoogleraar Interne Geneeskunde en voorzitter Eijkman-Winkler instituut voor microbiologie, infectieziekten en ontsteking aan de Universiteit Utrecht.

Prof. Dr. M. van Bottenburg
(*Sociologie*) Directeur WJH Mullerinstituut en bijzonder hoogleraar Sportontwikkeling aan de Universiteit Utrecht.

Prof. Dr. Ir. J. Brug
(*Gezondheidsvoorlichting*) Hoogleraar Determinanten van de Volksgezondheid aan de afdeling maatschappelijke gezondheidszorg Erasmus MC, Rotterdam.

Dr. F. Hartgens
(*Sportgeneeskunde*) Sportarts te Maastricht.

Prof. Dr. H. Kuipers (Fysiologie)
Hoogleraar Bewegingswetenschappen, Universiteit Maastricht.

Dr. A.J. van der Lely
(*Endocrinologie*) Hoofd sectie Endocrinologie van Erasmus MC, Rotterdam.

Prof. Dr. W.L. Mosterd (*Cardiologie*)
Emeritus hoogleraar Sportgeneeskunde.

Prof. Dr. R.W. Stephany
(*Detectie/analyse*) Labhoofd
Laboratorium voor Analytisch Residuonderzoek aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu en hoogleraar Veterinaire Wetenschappen aan de Universiteit Utrecht.
Dr. J. Vorstenbosch (*Ethiek*)
Medewerker Ethiek Instituut van de Universiteit Utrecht.

7.3 Onderzoek Kwaliteit illegale dopingmiddelen

Op de zwarte markt zijn dopinggeduide middelen, en dan vooral anabole steroïden, van allerlei oorsprong beschikbaar. Het NeCeDo heeft in opdracht van het Ministerie van VWS de kwaliteit van in illegaal verhandelde dopingmiddelen en de mogelijk gezondheidsrisico's bij gebruik onderzocht.

De resultaten van het onderzoek geven aan dat minstens 50-60% van de verhandelde middelen vervalst zijn en extra gezondheidsrisico's met zich mee kunnen brengen bij gebruik. Deze vervalsingen bevatten andere middelen dan gelabeld, of bevatten (veel) minder of zelfs meer dan de aangegeven dosering. Dopinggebruikers in Nederland, ongeveer 40.000 op jaarbasis, kunnen hierdoor een aanzienlijk extra gezondheidsrisico oplopen. Op basis van de resultaten van het onderzoek doet het NeCeDo de aanbeveling om een gericht onderzoek uit te voeren naar de ernst en omvang van de gezondheidsschade als gevolg van het gebruik van (illegale) dopingmiddelen. Tevens heeft het NeCeDo gepleit voor meer voorlichting om dopinggebruik te voorkomen met grote betrokkenheid van fitnessprofessionals.

Het onderzoeksrapport is op 25 mei aangeboden aan de Staatssecretaris van VWS.

7.4 Inventarisatie wetenschappelijke literatuur

Teneinde op de hoogte te blijven van de meest recente ontwikkelingen, houdt het NeCeDo nieuwe publicaties van dopinggerelateerde wetenschappelijke literatuur nauwgezet bij en slaat de relevante artikelen op in haar archief. Met hetzelfde doel is van 9-12 september een bezoek gebracht aan het door het "United States Anti-Doping Agency" georganiseerde wetenschappelijk congres "Muscle Development & Recovery: Implications for Doping Control".

Ook in 2005 is het NeCeDo-archief gebruikt om wetenschappelijke vragen van zowel NeCeDo-medewerkers als externen te beantwoorden.

Bijlage 1. Financiële verantwoording

Accountantsverklaring

Wij hebben de in dit verslag opgenomen balans en staat van baten en lasten van Stichting Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken te Capelle aan den IJssel over 2005, zoals weergegeven op pagina 24 en 25 gecontroleerd.

Deze balans en staat van baten en lasten zijn ontleend aan de door ons gecontroleerde financiële verantwoording 2005 van Stichting Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken. Bij die financiële verantwoording hebben wij op 2 maart 2006 een goedgekeurde accountantsverklaring verstrekt.

Deze balans en staat van baten en lasten is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de leiding van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de balans en staat van baten en lasten te verstrekken.

Wij zijn van oordeel dat deze balans en staat van baten en lasten op alle van materieel belang zijnde aspecten in overeenstemming is met de financiële verantwoording waaraan deze is ontleend.

Voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent de financiële positie en de resultaten van de stichting en voor een toereikend inzicht in de reikwijdte van onze controle dient de balans en staat van baten en lasten te worden gelezen in samenhang met de volledige financiële verantwoording, waaraan deze is ontleend, alsmede met de door ons daarbij op 2 maart 2006 verstrekte goedkeurende accountantsverklaring.

Rotterdam, 2 maart 2006.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

I. Nuis RA

Algemene toelichting bij de financiële cijfers

Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat zijn ongewijzigd ten opzichte van het vorig jaar. De waarderingsgrondslagen zijn hierna uiteengezet; voor zover niet anders is vermeld, geschiedt waardering tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffingsprijzen verminderd met lineaire afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte economische levensduur.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa en verwerking daarvan

Door de stichting wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort bepaald.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve

markt. Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening, behalve wanneer het actief is gewaardeerd tegen actuele waarde; in dat geval wordt het waardevermindingsverlies behandeld als een herwaarderingsafname.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van een voorziening, gebaseerd op individuele beoordeling van de vorderingen.

Resultaatbepaling

Algemeen

Ten aanzien van de posten begrepen in het bedrijfsresultaat geldt dat baten

slechts zijn opgenomen indien en voor zover zij in het boekjaar zijn verwezenlijkt en dat met lasten en risico's is rekening gehouden die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen en de geldende subsidieregeling (inclusief de bepalingen terzake overschotten respectievelijk tekorten).

Afschrijvingen op materiële vaste activa

De afschrijvingen worden gebaseerd op verkrijgingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur vanaf het moment van ingebruikname.

Balans per 31 december 2005

	<u>31 december 2005</u>		<u>31 december 2004</u>	
	€	€	€	€
<i>Vaste activa</i>				
Materiële vaste activa		57 714		20 840
<i>Vlottende activa</i>				
Vorderingen				
Debiteuren	6 825		3 847	
Subsidies en overige bijdragen	26 752		16 185	
Rekening-courant Stichting Doping				
Controle Nederland	2 572		15 676	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3 468			
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>6 087</u>		<u>16 539</u>	
		45 704		52 247
Liquide middelen		<u>109 373</u>		<u>259 946</u>
		<u>212 791</u>		<u>333 033</u>
Eigen vermogen				
Reserve VWS instellingssubsidie	48 930		52 294	
Overige reserves	<u>(1 607)</u>		<u>2 387</u>	
		47 323		54 681
Langlopende schulden		6 680		12 242
Kortlopende schulden				
Aflossingsverplichting lening	14 248		12 104	
Crediteuren	57 244		137 437	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7 355		12 298	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>79 941</u>		<u>104 271</u>	
		<u>158 788</u>		<u>266 110</u>
		<u>212 791</u>		<u>333 033</u>

Staat van baten en lasten over 2005

	<u>2005</u>		<u>2004</u>	
	€	€	€	€
Baten				
Algemene activiteiten/kerntaken	404 432		412 672	
Voorlichting topsport	176 294		234 006	
Voorlichting sporters en fitnesscentra	131 772		203 043	
Onderzoek	78 987		73 591	
Overige	-		1 601	
		791 485		924 913
Lasten				
Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	460 116		471 083	
Overige personeelskosten	26 520		34 712	
Overhead	130 772		117 653	
Doorbelaste personeels- en overheadkosten aan activiteiten en projecten	<u>(617 407)</u>		<u>(623 447)</u>	
		1		1
Kosten activiteiten en projecten		<u>800 406</u>		<u>961 981</u>
		(8 922)		(37 069)
Financiële baten en lasten		<u>1 564</u>		<u>5 380</u>
Netto resultaat		<u><u>(7 358)</u></u>		<u><u>(31 689)</u></u>

Bijlage 2. Literatuur

Publicatie

O de Hon & R van Kleij. Kwaliteit van illegale dopingmiddelen - Een inventarisatie van de kwaliteit van illegaal verhandelde dopinggeduide middelen en de gezondheidsrisico's bij gebruik. NeCeDo, Capelle aan den IJssel, 2005.

Abstract

O de Hon & S Sterk. Netherlands Security System Nutritional Supplements Elite Sports (NZVT) - General characteristics of NZVT. Poster at 23rd Manfred Dönike Workshop 27 February – 4 March 2005, Cologne, Germany.

Boekbijdrage

Bosch A. (red.) Pure Kracht. Een effectief trainingsprogramma voor maximale power. KNKF Kenniscentrum, NeCeDo en Forte Uitgevers, Utrecht, 2006.

De Hon O. Contra-indicatie 100 – Sportbeoefening – deel A – doping. In: Commentaren Medicatiebewaking Pharmacom/Medicom 2005/2006. Stichting Health Base, Houten, blz. 811-23, 2004.

Wassink H, G. Willemsen en B. Coumans. Op Eigen Kracht – slanker, strakker, sterker. Arko Sports Media, 2005.

Tijdschriftartikelen

Sport & Fitness

The Anabolic Beast; de relatie tussen anabolen en agressie (januari/februari)
Genetische doping; Spel zonder grenzen? (maart/april)
Wat heb jij op je lever? (mei/juni)
Kwaliteit van illegale middelen (juli/augustus)
Groeien tot je een ons weegt? Over groeien en afvallen met groeihormoon. (september/oktober)

Under Pressure. Over anabolen die je bloeddruk opjagen. (november/december)

Body Biz

Een beetje hulp kan veel kwaad
Misvattingen
Winst in de rust
Voedingssupplementen
Ogen kunnen dwingen
Gewoon aan het ijzer
Het Pareto-principe
Fitness helpt niet
Dopingcontroles
Dopingcontroles II
Wat is doping nu eigenlijk?

Sportgericht

Pure Kracht II: de resultaten. Sportgericht, 12-15, juli 2005.

Bijlage 3. Lezingen en voordrachten

Topsport:

KNDB
KNGU
KNKF (worstelen)
KNKV (2x)
KNSB
KNSB (Jong Oranje)
KNSB (trainers/coaches gewesten)
KNVB (FC Omniworld 2x)
KNWU (2x)
KNZB
Nebas-NSG (2x)
NGF
NHB
NJBB
NKB
NOB
NRB
NSkiV
NTTB

Topsport (overig)

begeleiders militaire sportploeg (BIMS)
Sportfysiotherapeuten (2x)

Evenementen

EYOF
EYOF/Universiade
Koninkrijksspelen
World Games

Breedtesport:

CIOS Arnhem, Fitnessinstructor
C IOS Arnhem, SGM-opleiding
Fitnessstrainer A, Geleen (Fitvak)
Freshworld Arnhem, Fitness- en Aerobicinstructors
Medical Fitness Instructor, Fysio Physics
Medical Fitness Instructor, Fysio Physics
ROC Albeda, Spijkenisse, Fitnessinstructor
ROC Amsterdam, Fitnessinstructor
ROC Den Haag, Fitnessinstructor
ROC Groningen, Fitnessinstructor

Bijscholing huisartsen

Akersloot
Amsterdam (2x)
Capelle a/d IJssel
De Bilt (2x)
Den Haag / Kijkduin
Eindhoven
Enschede
Hoevelaken
Leiden
Oranjewoud
Oudenbosch
Paterswolde
Sittard
Spijkenisse
Valkenburg
Vlaardingen
Waalwijk (2x)
Waardenburg (2x)
Zoetermeer

Overige opleidingen

ALO Den Haag, Sportmanagement
Hogeschool Laboratoriumonderwijs

Lezingen Internationaal

ANADO Workshops
WADA-IF congres
Supplementen congres NADA
GDS-database (Raad van Europa)

Bijlage 4. Doping Infolijn

Sinds 2000 kent het NeCeDo een Doping Infolijn (0900-2001000; € 0,10 per minuut). Deze telefonische lijn is iedere werkdag open van 13.00-16.00 uur. Per toerbeurt wordt de Doping Infolijn bemand door één van de NeCeDo-operators. De operators medewerkers hebben maandelijks overleg om elkaar te informeren over nieuwe aspecten, ter bevordering van de kwaliteit van werken en de consistentie in de beantwoording van de gestelde vragen. Van alle gesprekken worden de belangrijkste gegevens in een digitaal systeem opgeslagen, zodat een goed inzicht wordt verkregen wie voor wat en om welke reden heeft gebeld. Ook in 2005 is deze database op een aantal punten aangepast, zodat een betere en efficiëntere afhandeling van de gevoerde telefoongesprekken gerealiseerd kan worden.

Aantallen bellers

Er zijn in het jaar 2005 in totaal 751 gesprekken gevoerd. Dit is een daling van 7,5% ten opzichte van 2004. De indruk bestaat wel dat het aantal mensen, dat per e-mail een vraag stelt stijgt. Vanaf 2006 zullen de e-mails systematisch worden bijgehouden. De gemiddelde gespreksduur bedroeg ongeveer 8 minuten. Per werkdag bellen gemiddeld 3,3 mensen.

Spreiding

De spreiding van het aantal bellers over de week is redelijk evenwichtig verdeeld met een stijging vanaf maandag, een piek op de woensdag (23%) met vervolgens weer een daling richting de vrijdag. Op vrijdag wordt het minst gebeld (15%).

De spreiding van het aantal bellers over het jaar liet zien dat er veel bellers waren in de maanden januari en februari met bijna een kwart van het totaal aantal bellers over 2005. Vervolgens liep het aantal bellers langzaam terug, met nog kleine piekjes in juni en september.

De regionale spreiding over de provincies laat weer zien dat de meeste bellers in Zuid-Holland (22%), Noord-Holland (21%) en Noord Brabant (11%) wonen. Het aantal bellers uit Zuid-Holland en Noord-Holland is t.o.v. 2004 wel gestegen.

Leeftijd en geslacht

De gemiddelde leeftijd van de beller steeg ook weer in 2005 en wel van 31,4 naar 31,8 jaar. Evenals in voorgaande jaren is het grootste deel van de bellers afkomstig uit de leeftijdsgroep 21-25 jaar (23%) met meteen daarachter de groep 41-50 jaar (20%). Het percentage mannelijke bellers daalde van 67% in 2004 naar 61% in 2005. In 2000 was nog ruim 80% van de bellers man.

Achtergrond bellers

Het aantal sporters dat belt is iets afgenomen. Was het in 2004 nog 53%, in 2005 liep het terug naar 47%. Ook in 2005 steeg het aantal topsporters weer in vergelijking met de breedtesporters. Net als het vorig jaar steeg het aantal ouders dat belde van 9% naar 14%. Een andere opvallende stijging was het aan artsen dat belde. Dit verdubbelde in 2005 (3,9%) t.o.v. 2004 (1,7%). De sporttak waar de meeste vragen op betrekking hebben is wederom fitness, namelijk met 25%. Nummer 2 en 3 zijn respectievelijk wielrennen (9,5%) en voetbal (6,1%).

Bekendheid Doping Infolijn

Op de vraag hoe men bekend is geworden met de Doping Infolijn noemt bijna een derde de NeCeDo-website. Van de bellers geeft 14% aan al eens eerder te hebben gebeld. Dit percentage stijgt ieder jaar. Ook door de topsportvoorlichting worden de Doping Infolijn onder de aandacht gebracht. Bijna 10% gaf dit aan.

Dopingcategorieën en type vragen

Net als andere jaren werden in 2004 de meeste vragen gesteld over anabole

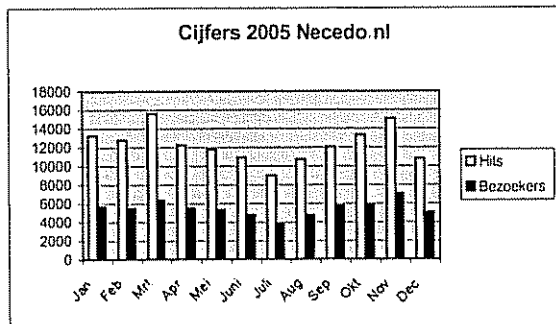
steroiden. Echter was dit in 2004 nog 50%, in 2005 was dit slechts 34%. Mogelijk kan dit verklaard worden doordat minder er minder breedtesporters bellen. Nummer 2 en 3 zijn ook in 2005 weer de glucocorticosteroiden en de bèta-2-agonisten (ging van 10% naar 16%). Net als voorgaande jaren gingen de meeste vragen (22%) over of iets wel of niet op de dopinglijst staat. Vragen over supplementen (16%) en de werking en risico's van middelen (11%) staan respectievelijk op plek 2 en 3. Een opvallende stijging in 2005 was het aantal bellers n.a.v. een positieve dopingcontrole. In 2004 waren dit er 2, in 2005 waren het er 7.

Bijlage 5: Websites

5.1 www.NeCeDo.nl

In totaal werd de NeCeDo website in 2005 147226 keer bezocht. De meeste bezoekers kwamen –in tegenstelling tot de drie voorafgaande jaren- niet in maart, maar in november.

In totaal zag het aantal bezoekers er als volgt uit:

Herkomst

Ruim 83% van de bezoekers van de website kwam uit Nederland, 12% was afkomstig uit België.

Meer dan de helft van de bezoekers kwam op de NeCeDo site door middel van de bekende zoekmachines.

De zoektermen "doping", was veruit favoriet met meer dan 26%

Deze lijn is een voortzetting van een tendens die al eerder was ingezet:

In 2003 bedroeg dit percentage 55%, in 2004 nog 38%

Een andere veelgebruikte zoekterm was "necedo" met bijna 7%.

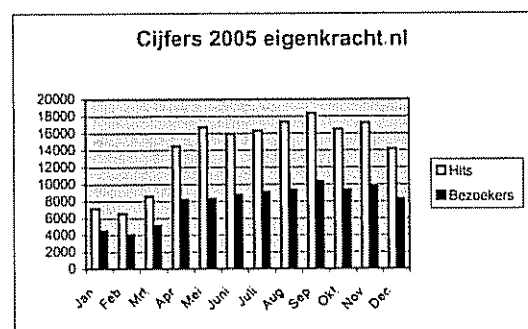
De zoekmachines zijn ook de meest gebruikte manier om op de NeCeDo site te komen; 65% van de bezoekers komt via Google.nl.

5.2 www.eigenkracht.nl

In totaal had de Eigen Kracht-website in 2005 168.896 hits, meer dan een verdrievoudiging ten opzichte van 2004. Voor het aantal unieke bezoekers is eenzelfde beeld te zien. Het totaal van 94.552 is ruim meer dan drie keer zoveel als in het jaar ervoor.

Te zien is dat er in april een forse stijging van het aantal hits en bezoekers was. In die periode is gestart met de Eigen Kracht-campagne in de Men's Health door middel van het plaatsen van advertenties waarbij verwezen werd naar eigenkracht.nl. Duidelijk is ook te zien dat september de best scorende maand is. Mogelijk is dit te verklaren doordat mensen na de zomer meer aan fitness zijn gaan doen en meer interesse hebben voor informatie over training, afvallen, voeding, etc.

Het aantal bezoekers van de website komt voor 82% uit Nederland en bijna 15% uit België. De top drie van de zoektermen die naar de site hebben geleid is achtereenvolgens: anabolen, buikvet en phazym (een koolhydraat-blokker). Daarachter volgt een grote groep van termen die allemaal met fitness, krachttraining, afvallen en doping te maken hebben. Bezoekers hebben de site vooral gevonden via Google (totaal 55%) van zowel Nederland als België. Ook in 2005 scoorden als link fitness.pagina.nl en bodybuilding.pagina.nl het hoogst, maar in 2004 was dit nog goed voor 40%, in 2005 komen beide gezamenlijk tot slechts 7%. Dit komt doordat er veel meer links naar eigenkracht.nl op diverse sites zijn geplaatst.

Bijlage 6. GDS commissie

In 2005 zijn 465 dispensatieaanvragen afgehandeld. Het betrof hier 415 verkorte dispensatieaanvragen (die werden afgehandeld door het secretariaat) en 50 standaard dispensatieprocedures, die werden goedgekeurd door de GDS-commissie. Overigens werden acht dergelijke procedures door de diverse commissies afgewezen.

De mannen waren flink in de meerderheid: ruim 64% van de aanvragen was van mannen afkomstig.

De gemiddelde leeftijd van de aanvragers was 23,8 jaar. Ruim 28% van de aanvragen kwam van sporters in de leeftijdsgroep 16-20 jaar, 21% uit de groep van 21-25 jaar. Opvallend is verder dat ruim 16% afkomstig is van de sporters onder de 16 jaar.

Wat betreft de regionale spreiding: de meeste aanvragen kwamen uit Zuid- en Noord-Holland, respectievelijk 19% en 16%.

In totaal waren de aanvragen afkomstig van 40 verschillende sportbonden; de meeste aanvragen waren afkomstig van de KNWU (19,8%), de KNVB (18,7%) en de KNZB (12,9%). Deze drie sportbonden waren verantwoordelijk voor de helft van alle aanvragen.

De leden van de Geneesmiddelen
Dispensatie Sporter (GDS) Commissie